

K. DŽ. SANSOM

Crna vatra

Prevela
Dragana Brajović

■ Laguna ■

Naslov originala

C. J. Sansom

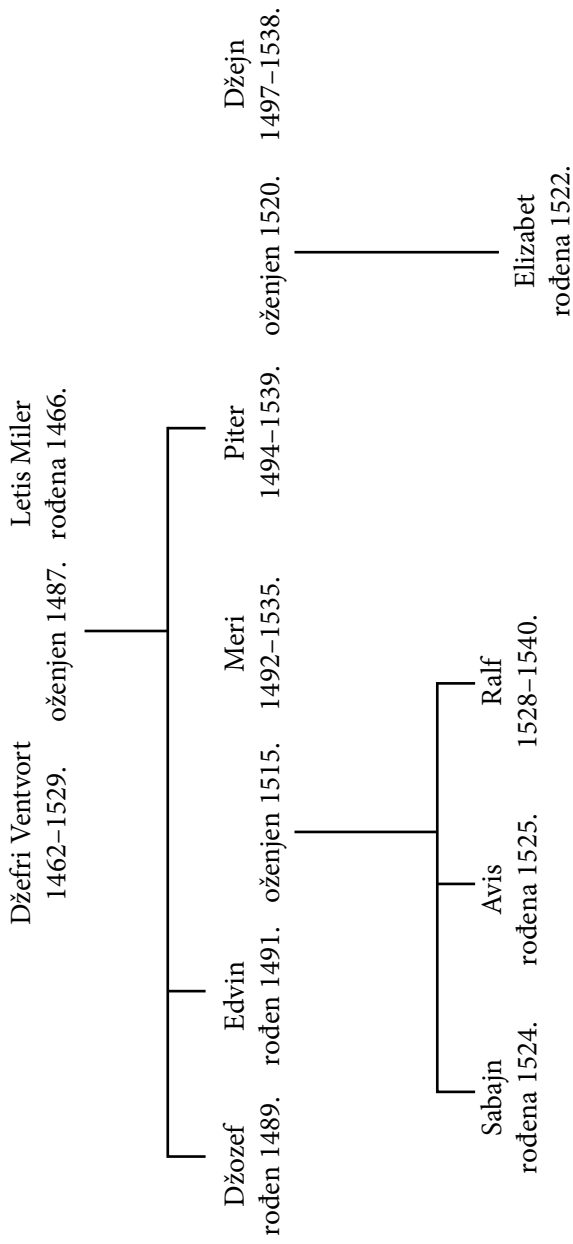
DARK FIRE

Copyright © C. J. Sansom 2004.

Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

Erna
vatra

Porodica Ventvort iz Volbruka, London

1.

I ZAŠAO SAM IZ SVOJE KUĆE u Čenseri lejnu prilično rano i pošao u Gildhol* kako bih razmotrio jedan slučaj na kome sam radio kao zastupnik Gradskog odbora. Iako su me morile brige u vezi s jednim mnogo ozbiljnijim slučajem kojim sam se na povratku morao pozabaviti, jašući tihom Ulicom Flit, uživao sam u prijatnoj vedrini ranog jutra. Beše prilično toplo za kraj maja. Sunce na vedrom nebu već je ličilo na užarenu loptu i ja sam ispod crnog advokatskog ogrtača nosio samo lagan kaput s dvorednim kopčanjem. Dok je moj stari konj Čenseri lagano kaskao, pogled na razlistalo drveće ponovo me je podstakao na razmišljanje o mirovini i begu iz neprijatne londonske gužve. Za dve godine imaću četrdeset, kada za muškarca već počinje starost. Ako mi posao bude dobro išao, tada ću možda moći da se povučem. Prešao sam preko mosta Flit ukrašenog kipovima drevnih vladara Goga i Magoga. Ispred mene su se pomaljale gradske zidine i ja se pripremih na londonski zadah i buku.

* Centar trgovačkih esnafa i gradska kuća. (Prim. prev.)

U Gildholu sam se susreo s gradonačelnikom Holisom i pravnim savetnikom Gradskog odbora. Odbor je kod porotnog suda pokrenuo postupak protiv jednog pohlepnog zemljoposjednika, kupca raspuštenih manastira, od kojih poslednji beše zatvoren ovog proleća 1540. Na svoju sramotu, shvatio sam da je taj mudrijaš moj drug u struci, advokat u *Linkoln inu*,* jedan nepošten i gramziv nitkov po imenu Bilnap. Dočepavši se jednog malog londonskog manastira, umesto da poruši crkvu, on ju je pretvorio u čitavu zbrku neukusnih stanova za izdavanje. Za svoje stanare iskopao je zajedničku nužničku jamu, ali to je učinio veoma nevešto pa su žitelji susednih kuća u vlasništvu Odbora veoma patili zbog prodiranja nečistoće u njihove podrume.

Sud je Bilnapu naredio da sprovede odgovarajuće popravke, ali nevaljalac je uložio žalbu Kraljevskom vrhovnom sudu, navodeći da – shodno svojoj izvornoj povelji – manastir nije u nadležnosti grada i da on po tom pitanju nije ni na šta obavezan. Rasprava je bila zakazana za nedelju dana. Objasnio sam gradonačelniku da su Bilnapovi izgledi prilično slabi, ukazujući mu na to da se advokati često susreću s takvim neprijatnim lupežima koji nalaze neko naopako zadovoljstvo u gubljenju vremena i novca na neizvesne slučajeve, umesto da priznaju poraz i kao pristojni ljudi otklone problem.

NAMERAVAO SAM DA SE VRATIM kući istim putem kojim sam došao, Ulicom Čipsajd, ali kad sam stigao do raskrsnice s Led lejnom, opazio sam da je Ulica Vud zaprečena jednim prevrnutim kolima punim olova i crepova iz razrušenog manastira

* *Lincoln Inn* – najstarija od četiri advokatske komore u Londonu čiji su članovi advokati imali pravo zastupanja pred višim sudovima. (Prim. prev.)

svetog Bartolomeja. Gomila starih crepova prekrivenih mahovinom beše ispala i rasula se po kolovozu. U velika kola bila su upregnuta dva krupna tegleća konja i, mada je vozač jednog uspeo da oslobodi, drugi je između ruda bespomoćno ležao na boku. Mahnito se ritajući, krupnim kopitama lomio je crepove i podizao oblake prašine. Dok se oko njih skupljala svetina, uplašeno je njištao i kolutao očima. Čuo sam nekoga kako govori da su se ostala kola morala vraćati nazad, čak do Kriplgejta.

U poslednje vreme ovakvi prizori nisu bili retki. Zbog rušenja starih zdanja, svuda unaokolo bilo je kamenja i toliko neiskorišćene zemlje da čak ni u prenatrpanom Londonu dvorjani i ostali gramzivci u čije je ruke ta zemlja pala nisu znali kako s njom da postupaju.

Okrenuo sam Čenserija i pošao kroz splet uskih prolaza prema Ulici Čipsajd, gde se na pojedinim mestima jahač na konju jedva mogao provući ispod streha. Iako beše rano, zanatske radionice već su se otvorile, a mnoštvo ljudi na ulici usporavalo mi je prolaz. Bilo je tu šegrta, uličnih prodavaca i vodonoša koje su poslovale ispod svojih ogromnih kupastih posuda za vodu. Budući da kiša nije pala već gotovo mesec dana, zalihe vode behu presušile i posao im je dobro išao. Pono-vo sam pomislio na predstojeći sastanak. Već sam strepeo od njega, a sada ću i zakasniti.

Zadah otpadnih voda iz kanala na ovoj vrelini beše neizdrživ i ja nabrah nos. Tada jedna svinja s njuškom umrljanom svakojakim otpacima skićeći protrča ispred Čenserija i on naglo skrenu u stranu. Glasno sam opsovao. Začuvši to, nekoliko šegrta u plavim kaputima, vraćajući se nadutih lica s neke kasne pijanke, baciše pogled prema meni. Jedan od njih, zdepast momak grubog lica, prezrivo me pogleda. Stisnuvši usne, poterao sam Čenserija napred. Posmatrajući sebe

njegovim očima, video sam grbavog advokata bledog lica u crnom ogrtaču, s kapom na glavi, kome umesto mača o pojasu vise bodež i pribor za pisanje.

Čim sam izašao na široku, popločanu Ulicu Čipsajd, osetih olakšanje. Oko tezgi na pijaci Čip šetalo je mnoštvo ljudi, dok su putujući trgovci svakog zapitkivali: „Treba li vam nešto?“. Drugi su se pak prepirali s domaćicama s belim kopicama. U toj gužvi između tezgi povremeno bi lutala i poneka bogata dama s naoružanom pratnjom, lica skrivenog platnenom obrazinom kako bi od sunca zaštitila beli ten.

Dok sam skretao pored velikog zdanja katedrale svetog Pavla, začuh glasan povik uličnog prodavca letaka. Suvo-njav mladić u umrljanom crnom kaputu, s gomilom novina pod rukom, vikao je prema gomili. „Ubica deteta iz Volbruka odvedena u zatvor Njugejt!“ Zastao sam, pognuvši se kako bih mu pružio četvrt penija. On liznu prst, odvoji jedan papir i dade mi ga, a potom nastavi da se dere na sav glas. „Najgnusniji zločin godine!“

Zastao sam kako bih u senci velikog zdanja pročitao novosti. Kao i obično, oko katedrale beše mnoštvo prosjaka. Deca i odrasli, mršavi i u ritama, naslonivši se na zidove, pokazivali su svoje nedostatke nadajući se da će se na to neko sažaliti. Okrenuo sam glavu kako bih izbegao njihove molećive poglede i usredsredio se na letak. Ispod slike ženskog lica – beše to zapravo crtež lica uokvirenog razbarušenom kosom koje je moglo biti svačije – pročitao sam:

***Užasan zločin u Volbruku:
zavidljiva rođaka ubila dete***

Šesnaestog maja uveče, na Šabat, u čestitoj kući ser Edvina Ventvorta, člana trgovačkog udruženja *Merser*, na dnu

bunara u bašti, pronađen je *slomljenog vrata* njegov jedinac, *dečak od dvanaest godina*. Ser Edvinove *čestite kćerke*, devojčice od petnaest i šesnaest godina, izjavile su da je dečaka napala i gurnula u dubok bunar njihova rođaka *Elizabeth Ventvort, siročče*, koju je ser Edvin posle smrti njenog oca milosrdno primio u kuću. Ona je zatvorena u *Njugejt*, gde će boraviti do suđenja *dvadeset devetog maja*. Odbija da se izjasni i verovatno će biti *pritiskana kamenjem*,* ili će, ako prizna *krivicu*, biti odvedena u *Tajbern* i *obešena*.

Letak beše loše odštampan na jeftinoj hartiji, pa sam, dok sam ga stavljao u džep, mastilom umrljao prste. Potom sam skrenuo u Paternoster rou. Znači, slučaj je dospao u javnost i postao još jedna u nizu petparačkih novosti za skretanje pažnje. Kriva ili nevinna, kako je devojka posle ovoga mogla imati pošteno suđenje pred londonskom porotom? Razvoj štampanja doneo nam je Bibliju na engleskom jeziku, kakvu je od prošle godine morala imati svaka crkva; ipak, sada su se mogli praviti i ovakvi leci. Od njih su se bogatije male, nezakonite štamparije, a dželatili imali pune ruke posla. Kao što su nas učili naši stari, pod kapom nebeskom zaista nije bilo ničeg, ma kako dobrog, što ne može biti iskvareno.

KAD SAM PRED VRATIMA svoje kuće zaustavio Čenserija, beše gotovo podne. Sunce je sijalo u zenitu i odvezujući kapu pričvršćenu trakom, osetio sam pod bradom znojav trag. Kad sam sjahao s konja, moja domaćica Džoun otvori ulazna vrata.

* Vrsta mučenja – žrtvi se na grudi postavlja sve veće kamenje dok se ne izjasni o krivici, ili pak dok kamenje ne postane preteško i ona se pod njegovom težinom ne uguši. (Prim. prev.)

Na njenom bucmastom licu opazih zabrinutost.

„On je ovde“, prošaputa, okrenuvši se za sobom. „Stric one devojke...“

„Znam.“ Džozef je jašući svakako morao proći kroz London. Verovatno je i on video letak. „Kako je raspoložen?“

„Sumorno, gospodine. Sada je u salonu. Dala sam mu čašu piva.“

„Hvala vam.“ Predao sam uzde Sajmonu, dečaku kog je Džoun nedavno zaposlila kako bi joj pomogao u kućnim poslovima. Taj plavokosi deran mršav poput štapa hitro mi priskoči. Nena-viknut na njega, Čenseri poče kopitom da kopa šljunak, umalo ne zgazivši dečakovo boso stopalo. Umirujući ga, Sajmon mu nešto prošaputa, a potom mi se kratko nakloni i povede konja do štale.

„Taj dečko bi trebalo da nosi cipele“, rekao sam.

Džoun odmahnu glavom. „Ne želi, gospodine. Kaže da ga žuljaju. Već sam mu rekla da ih u otmenoj kući mora nositi.“

„Kažite mu da će dobiti šestopenac ako ih bude nosio nedelju dana“, odgovorio sam. Duboko sam uzdahnuo. „A sada bolje da pođem i vidim se s Džozefom.“

DŽOZEF VENTVORT beše punačak čovek rumenih obraza, tek ušao u pedesete. Znojeći se u svečanom tamnosmeđem dvorednom kaputu od vune, pretoplom za ovo doba, beše mu prilično nelagodno. Izgledao je u skladu sa onim što je i bio: zemljoradnik, vlasnik oskudnog imanja u Eseksu. Njegova dva mlađa brata okušala su sreću u Londonu, ali Džozef je ostao na zemlji. Pre dve godine prvi put sam ga zastupao, braneći da od jednog velikog zemljoposjednika koji je zahtevao da se Ventvortovo imanje preobrati u pašnjak za ovce. Džozef mi